

14—18 februari

Debatter m. m.

Tisdagen den 17 februari.

Sid.

Interpellationer av:

Herr Nilsson i Göingegården ang. omorganisationen av landsbyg- dens polisväsen	5
Fru Nilsson ang. redogörelse för vissa omständigheter i samband med att en besättningsman avlidit vid kryssaren Gotlands besök i Målaga	6

Onsdagen den 18 februari.

Anskaffning av tygmateriel m. m. till armén	10
Ansvarsbestämmelser i fråga om konossement	13
Interpellation av herr Leander ang. utrustning av svenska fartyg med räddningsflottar	17

Samtliga avgjorda ärenden.

Onsdagen den 18 februari.

Val av ledamöter och suppleanter i opinionsnämnden	8
<i>Statsutskottets</i> utlåtande nr 13, ang. utgifter å driftbudgeten. För flera huvudtitlar gemensamma frågor å driftbudgeten	9
— nr 15, ang. utgifter å tilläggsstat II (utrikesdepartementet)	10
— nr 16, ang. utgifter å tilläggsstat II (försvarsdepartementet)	10
— nr 21, ang. utgifter å tilläggsstat II (handelsdepartementet)	13
— nr 24, ang. utgifter å tilläggsstat II (försvarets fastighetsfond) ..	13
<i>Bevillningsutskottets</i> betänkande nr 3, om skattelindring för vissa hör- selskadade skattskyldiga	13
— nr 4, ang. vissa ändringar i villkoren för skattefri avsättning till pensionsstiftelse m. m.	13
<i>Första lagutskottets</i> utlåtande nr 5, ang. ändrad lydelse av 255 § sjöla- gen m. m.	13

	Sid.
<i>Första lagutskottets</i> utlåtande nr 6, om ändring i lagen ang. stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m.	17
— nr 7, om ändring i 17 kap. handelsbalken	17
— nr 8, om ändrad lydelse av lagen om fri rättegång m. m.	17
<i>Andra lagutskottets</i> utlåtande nr 2, om ändring i familjebidragsförordningen	17
— nr 3, om ändring i epidemilagen	17
<i>Tredje lagutskottets</i> utlåtande nr 2, ang. ändrad lydelse av 19 kap. 4 § lagen om delning av jord å landet m. m.	17
— nr 3, om ändring av folkbokföringsförordningen	17
— nr 4, ang. ändrad lydelse av 19 § lagen om vägnämnder och länsvägnämnder	17
— nr 5, ang. ersättning från kyrkofonden för övertalig personal vid domänverket	17

Lördagen den 14 februari.

Kl. 2 em.

§ 1.

Justerades protokollet för den 7 innevarande februari.

§ 2.

Föredrogs var efter annan och hänvisades till behandling av lagutskott följande å bordet liggande motioner:

nr 438 av herrar *Johansson* i Stockholm och *Hagberg* i Stockholm; samt

nr 439 av herrar *Carlsson* i Bakeröd och *Larsson* i Hedenäset.

§ 3.

Föredrogs den av herr *Nilsson* i Bästekille vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet angående import av matpotatis från Danmark.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 4.

Föredrogs den av herr *Agerberg* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet angående resekostnadsbidrag ur postverkets understöds-kassa för resor till privatägda turist-anläggningar.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 5.

Föredrogs den av herr *Jansson* i Benaestad vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet angående förslag

till 1953 års riksdag i syfte att undvika skärpning av förmögenhetsbeskattningen.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 6.

Föredrogs den av fru *Eriksson* i Stockholm vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet angående körkortsbestämmelserna för sockersjuka personer.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes

statsutskottets utlåtanden:

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar under Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor;

nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, i vad propositionen avser utrikesdepartementets verksamhetsområde;

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, i vad propositionen avser försvarsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner;

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, i vad propositionen avser handelsdepartementets verksamhetsområde; och

nr 24, i anledning av Kungl. Maj:ts

proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, i vad propositionen avser staten för försvarets fastighetsfond;

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 3, i anledning av väckta motioner om skattelindring för vissa hörselskadade skattskyldiga; och

nr 4, i anledning av väckta motioner angående vissa ändringar i villkoren för skattefri avsättning till pensionsstiftelse m. m.;

första lagutskottets utlåtanden:

nr 5, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 255 § sjölagen och lag angående ändrad lydelse av 4 § 5 mom. lagen den 5 juni 1936 (nr 277) i anledning av Sveriges tillträde till 1924 års internationella konvention rörande konossement dels ock i ämnet väckta motioner;

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i lagen den 13 mars 1942 (nr 87) med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m.;

nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i 17 kap. handelsbalken; och

nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 10 juli 1947 (nr 632) angående ersättning av allmänna medel till vittnen m. fl. samt till lag angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 19 juni 1919 (nr 367) om fri rättegång;

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99); och

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i epidemilagen den 19 juni 1919 (nr 443); samt

tredje lagutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 19 kap. 4 § lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet m. m.;

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469);

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 19 § lagen den 30 juni 1943 (nr 436) om vägnämnder och länsvägnämnder; och

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning från kyrkofonden för övertalig personal vid domänverket.

§ 8.

Anmälades, att följande Kungl. Maj:ts propositioner tillställts kammaren, nämligen

nr 46, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.; och

nr 47, angående anslag till stödlån till jordbrukare, m. m.

Dessa propositioner bordlades.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 2.03 em.

In fidem
Gunnar Britth.

Tisdagen den 17 februari.

Kl. 4 em.

§ 1.

Justerades protokollen för den 10 och den 11 innevarande februari.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg:

Härmed intygas att riksdagsman Erik Fast, Nässjö, på grund av akut luftrörskatarr vårdas å Garnissonssjukhuset sedan den 14/2 1953 och att han tills vidare är arbetsoförmögen.

Garnissonssjukhuset, Eksjö, den 16/2 1953.

Wilhelm Örn.
Chefläkare.

Kammaren beviljade herr Fast ledighet från riksdagsöromålen från och med den 14 innevarande februari tills vidare.

§ 3.

Föredrogos var för sig följande Kungl. Maj:ts å bordet vilande propositioner och hänvisades därvid

till behandling av lagutskott propositionen nr 46, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.; samt

till jordbruksutskottet propositionen nr 47, angående anslag till stödlån till jordbrukare, m. m.

§ 4.

Föredrogos, men bordlades åter statsutskottets utlåtanden nr 13, 15, 16, 21 och 24, bevillningsutskottets betänkan- den nr 3 och 4, första lagutskottets utlåtanden nr 5—8, andra lagutskottets

utlåtanden nr 2 och 3 samt tredje lagutskottets utlåtanden nr 2—5.

§ 5.

Interpellation ang. omorganisationen av landsbygdens polisväsen.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr NILSSON i Göingegården (h), som anförde: Herr talman! Vid 1951 års höstsession påtalade herr Anderberg i en interpellation i första kammaren, att länsstyrelserna var i färd med att genomföra det förslag till omorganisation av polisväsendet, som framlagts av 1948 års polisutredning, och att man därvid handlade som om förslaget kommunala alternativ redan vore antaget av statsmakterna. I ett betydande antal fall hade kommunerna fallit undan för påtryckningarna från länets polisledning och bildat kommunalförbund eller gått med på att inrätta sådana befälstjänster, som blivit erforderliga till följd av landsfiskalsreformen.

I sitt svar på herr Anderbergs interpellation meddelade statsrådet Hedlund att den översyn av polisdistriktsindelningen, som vore påkallad av den nya kommunindelningen och den nya landsfiskalsorganisationen, icke avsåg att innebära någon genomgripande omorganisation av landsbygdens polisväsen. Enligt statsrådets mening visade praxis hos Kungl. Maj:ts, att länsstyrelserna handhaft sina befogenheter till tvångs- ingripande mot kommunerna i fråga om polisväsendet med varsamhet.

Nu anser man sig nog i kommunerna ha rätt att tycka att det ofta är så och så med denna varsamhet. Sedan frågan i anslutning till den nyssnämnda inter-

Interpellation ang. redogörelse för vissa omständigheter i samband med att en besättningsman avlidit vid kryssaren Gotlands besök i Málaga.

pellationen i november 1951 debatterades i första kammaren har det näppe- ligen kunnat förmärkas någon avmatt- ning i länsstyrelsernas strävanden att i grunden omorganisera landsbygdens polisväsen. Kraven på större polis- distrikt och på nyinrättande av befatt- ningar som kriminalkonstaplar och överkonstaplar har ytterligare skärpts. I många fall har kommunerna — om ock med tvekan och olust — ansett sig böra rätta sig efter de önskemål, som uttalats från länsstyrelserna. Om — så- som inte varit ovanligt — både lands- hövdingen, landssekreteraren och lands- fogden rest ut till en kommun för att tala kommunalmännen till rätta, så är det inte att undra på att man fått kom- munerna med sig. Men i många fall har det inte varit tillräckligt att länsstyre- lserna hotat med tvångsförelägganden. Föreläggandena har också fått sättas i verket. Sedan en länsstyrelse på det sättet meddelat ett föreläggande, torde man i de berörda kommunerna i all- mänhet ha åtnöjt sig, även om förfar- ringssättet knappast ökat den kommuna- la förståelsen för polisväsendet. Men i över hundratalet fall har kommuner överklagat länsstyrelsernas resolutioner. Det är en med hänsyn till omständig- heterna mycket hög siffra, och det lär väl inte finnas något exempel från nå- got annat förvaltningsområde, där kom- munerna i så stor omfattning hävdat en mening, som avviker från den regionala statliga myndighetens.

I Kungl. Maj:ts kansli ligger sålunda nu över hundratalet besvärsmål i polis- ärenden. Vissa av dessa besvärärenden torde vara mera än årsgamla. Så länge kommuner och länsstyrelser icke genom avgörandet av dessa besvär fått reda på Kungl. Maj:ts uppfattning i frågan, kommer nuvarande märkliga förhållanden att fortvara. Länsstyre- lserna kommer sin plikt likmätigt att med olika medel verka för en successiv omorganisation av polisväsendet. Vissa

kommuner kommer att helt eller delvis rätta sig efter länsstyrelsernas inten- tioner. Andra kommer att direkt säga ifrån och, om så behövs, bringa frågan under regeringens prövning. Totalt sett kommer polisorganisationen på lands- bygden att bli mycket egendomlig och olikformig, särskilt om de många an- förda besvärerna skulle i huvudsak bifal- las. Det måste vara önskvärt att såväl kommuner som länsstyrelser snarast får besked om regeringens ställningsta- gande till detta spörsmål.

Med anledning av vad här anförts an- håller jag om andra kammarens till- stånd att till herr statsrådet och chefen för inrikesdepartementet få framställa följande interpellation.

Anser herr statsrådet, att de omorga- nisationssträvanden i fråga om lands- bygden polisväsen, som oavbrutet på- gått sedan denna fråga debatterades i riksdagens första kammare den 13 no- vember 1951, står i överensstämmelse med de då gjorda uttalandena? Är herr statsrådet i tillfälle meddela när de ovannämnda besvärsmålen kan vän- tas bli avgjorda?

Denna anhållan bordlades.

§ 6.

Interpellation ang. redogörelse för vissa omständigheter i samband med att en besättningsman avlidit vid kryssaren Gotlands besök i Málaga.

Ordet lämnades på begäran till

Fru NILSSON (k), som yttrade: Herr talman! Under kryssaren Gotlands be- sök i den spanska hamnstaden Málaga i januari blev en besättningsman, värn- pliktige korpralen Hylén, överfallen och bringad om livet på ett synnerligen rått sätt. Det inträffade har väckt en viss förstämning här hemma, särskilt som det rörde sig om en ung svensk, som efterlämnar hustru och barn.

Interpellation ang. redogörelse för vissa omständigheter i samband med att en besättningsman avlidit vid kryssaren Gotlands besök i Málaga.

Det måste anses märkligt, att kryssarens befäl gav order om avsegling på fastställd tid, trots att det — bl. a. med ledning av upplysningar av besättningsmän, som varit i Hyléns sällskap under landpermissionen — fanns anledning befara att ett brott låg bakom hans utblivande vid permissionstidens utgång. I stället nöjde sig fartygsbefälet med att rapportera saken till svenske konsuln på platsen, en spanjor. Det har väckt förvåning, att kryssarens befäl, som borde känna starkt ansvar för den till övervägande del ungdomliga besättningen, behandlat saken på detta sätt. Följden blev också, att det tog inemot två veckor, innan Francos polis, synbarligen utan att ha gjort större ansträngningar, påträffade liket efter Hylén.

Det kan naturligtvis inte med säkerhet göras gällande, att kryssarens kvarstannande på platsen — i förening med ett på svensk tillskyndan bedrivit energiskt efterforskningsarbete — hade möjliggjort Hyléns räddande till livet. Men saken hade av allt att döma kunnat redas upp snabbare och den dräpte åtminstone tillförsäkras en jordfästning under vederbörliga svenska former.

Det inträffade aktualiserar dels frågan om fartygsbefälets dispositioner vid tillfället i fråga, dels vilka instruktioner, som finnes utfärdade med avseende på besättningsmedlemmars liv och säkerhet, särskilt vid angörandet av fascistiska länders illa beryktade hamnar. Jag hemställer därför om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för försvarsdepartementet få rikta frågan:

Är statsrådet i tillfälle att ge en redogörelse för de närmare omständigheterna i fallet Hylén, dels med avseende på de dispositioner som vidtogts av kryssarens befäl, dels rörande innehållet i de instruktioner, som eventuellt finns utfärdade till skydd för besättningsmedlemmars liv och säkerhet vid

angörande av främmande länders hamnar under dylika utfärder?

Denna anhållan bordlades.

§ 7.

Anmälades och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 25, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 juni 1945 (nr 520) om återställande av viss från ockuperat land härrörande egendom, m. m.; och

nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 22 april 1949 (nr 164) med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål, m. m.

Vidare anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, i vad propositionen avser justiedepartementets verksamhetsområde;

nr 31, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, i vad propositionen avser socialdepartementets verksamhetsområde;

nr 32, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, i vad propositionen avser inrikesdepartementets verksamhetsområde;

nr 33, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för budgetåret 1953/54 till oförutsedda utgifter;

nr 34, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag för budgetåret 1953/54 till avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster; och

nr 35, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda fram-

ställning angående stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1953/54; samt

från andra lagutskottet:

nr 29, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321).

§ 8.

Anmälades, att följande Kungl. Maj:ts propositioner tillställts kammaren:

nr 48, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmel-

ser om bankaktiebolags kassareserv, m. m.;

nr 49, med förslag till lag om fortsatt giltighet av valutalagen den 22 juni 1939 (nr 350); och

nr 50, angående försäljning av vissa kronoegendomar m. m.

Dessa propositioner bordlades.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 4.10 em.

In fidem
Gunnar Britth.

Onsdagen den 18 februari.

Kl. 2 em.

§ 1.

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg:

Riksdagsman Per A. Johnsson, född 31 mars 1898, Mörrum, är sedan den 17 febr. 1953 intagen vid med. avd. lasarettet, Karlshamn. Han är tills vidare oförmögen deltaga i riksdagsarbetet. Vilket härmed intygas på heder och samvete.

Karlshamn den 17 febr. 1953.

K. G. Morsing
t.f. lasarettsläkare.

Herr Johnsson i Kastanjegården beviljades ledighet från riksdagsgörömlen från och med den 17 februari tills vidare.

§ 2.

I enlighet med kammarens därom den 11 innevarande februari fattade beslut skulle nu val företagas av ledamöter och suppleanter i den nämnd, som enligt § 103 regeringsformen och § 69

riksdagsordningen äger döma, huruvida högsta domstolens och regeringsrättens samtliga ledamöter gjort sig förtjänta att i deras viktiga kall bibehållas; och lämnades, då till en början val av ledamöter i nämnden skulle äga rum, på begäran ordet till

Herr LINDBERG (s), som anförde: Herr talman! För vart och ett av de val som skall företagas vid detta plenum ber jag att få avlämna en gemensam lista, vilken godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen. Varje lista upptar namn å så många personer, som det ifrågavarande valet avser.

Den av herr Lindberg för valet av ledamöter avlämnade listan upptog under partibeteckningen »Gemensam lista» följande namn:

Bergström
Malmborg i Skövde
Fast
Hall

Ewerlöf, fru
 Svensson i Ljungskile
 Lindberg
 Jonsson i Skedsbygd
 Nilsson i Göteborg
 Anthy
 Svedberg, fru
 Nilsson i Landskrona
 Håstad
 Liljedahl, fröken
 Pettersson i Norregård
 Öberg, fröken
 Hedqvist
 Vinge, fröken
 Levin
 Kyling
 Svensson i Alingsås
 Nordkvist i Kalmar
 Andersson i Alfredshem
 Carlsson i Bakeröd.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst listan, blev denna av kammaren godkänd; och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter.

§ 3.

Företogs val av suppleanter för ledamöterna i den i § 2 omnämnda nämnden.

Den av herr Lindberg för detta val avlämnade listan upptog under partibeteckningen »Gemensam lista» följande namn:

Arweson
 Nestrup
 Jonsson i Haverö
 Johansson i Norrfors
 Staxäng
 Hamrin.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst listan, blev denna av kammaren godkänd; och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter.

§ 4.

Justerades protokollsutdrag angående de i §§ 2 och 3 omnämnda valen.

§ 5.

Föredrogs var för sig följande Kungl. Maj:ts på kammarens bord liggande propositioner; och hänvisades därvid

till bankoutsnittet propositionerna:

nr 48, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassa-reserv, m. m.; och

nr 49, med förslag till lag om fortsatt giltighet av valutalagen den 22 juni 1939 (nr 350); samt

till jordbruksutskottet propositionen nr 50, angående försäljning av vissa kronoegendomar m. m.

§ 6.

Föredrogs den av herr Nilsson i Göingegården vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för inrikesdepartementet angående omorganisationen av landsbygdens polisväsen.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 7.

Föredrogs den av fru Nilsson vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för försvarsdepartementet angående redogörelse för vissa omständigheter i samband med att en besättningsman avlidit vid kryssaren Gotlands besök i Målagå.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 8.

Föredrogs vart för sig statsutskottets utlåtanden:

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar under Utgifter å driftbud-

Anskaffning av tygmateriel m. m. för armén.

geten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor; och

nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, i vad propositionen avser utrikesdepartementets verksamhetsområde.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

§ 9.

**Utgifter å tilläggsstat II
(Försvarsdepartementet).**

Föredrogs statsutskottets utlåtande nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, i vad propositionen avser försvarsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

Punkterna 1 och 2.

Vad utskottet hemställt bifölls.

*Punkten 3.***Anskaffning av tygmateriel m. m. för armén.**

I propositionen nr 2 hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 3) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar å tygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 147 000 000 kronor, dels och till Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 83 000 000 kronor.

Vidare hade i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Öhman m. fl.* (I: 206) och den andra inom andra kammaren av herr *Hagberg* i Stockholm *m. fl.* (II: 276), hemställts, att riksdagen måtte avslå det av Kungl. Maj:t äskade beställningsbemyndigandet samt att det av Kungl. Maj:t äskade anslaget måtte begränsas till 3 000 000 kronor, att användas för

återköp från Finland av viss vapenmateriel.

Utskottet hemställde, att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 206 och II: 276,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar i tygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 147 000 000 kronor;

b) till Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 83 000 000 kronor.

Punkten föredrogs. Därvid yttrade:

Herr **SENANDER** (k): Herr talman! Det är inte min avsikt att i detta sammanhang ta upp försvarskostnaderna till bedömning ur principiell synpunkt. Den saken får vi ju anledning att återkomma till då äskandena för nästa budgetår skall behandlas. Då det emellertid här rör sig om stora utgiftsstegringar för nu löpande budgetår och betydande engagemang i form av beställningsbemyndiganden, så kan man inte underlåta att säga några ord.

Vad utskottet nu föreslår innebär, att de kontanta utgifterna för militärapparaten för innevarande budgetår stiger med i runt tal 117,5 miljoner kronor. Till detta kommer över 13 miljoner i investeringar. Sammanlagt har vi alltså att räkna med en utgiftsstegring för innevarande budgetår på över 130 miljoner kronor.

Utgifterna till militärapparaten beräknades för budgetåret 1952/53 till 1 502 963 000 kronor. Vid behandlingen av fjärde huvudtiteln vid fjolårets riksdag framhölls från den kommunistiska gruppens sida, att detta belopp skulle komma att överskridas. De 130 miljoner, som nu äskas i tilläggsanslag, bekräftar riktigheten i vad som då framhölls. Utöver dessa jag måste säga glupska krav från militärens sida, som nu liksom alltid under de senare åren vinner den fullkomligaste förståelse från

Anskaffning av tygmateriel m. m. för armén.

regeringens och statsutskottets sida, kräves fullmakter att beställa krigsmateriel till hundratals miljoner. De bemyndiganden, som föreslås utöver vad som tidigare beslutats för budgetåret, uppgår till inte mindre än 147 miljoner kronor.

Dessa väldiga engagemang sker vid en tidpunkt, då det är ebb i statskassan och staten har stora svårigheter att anskaffa pengar för finansiering av sina utgifter. Man behöver inte vara nationalekonom av facket för att begripa, att denna vanvettiga militärpolitik förr eller senare måste ruina landets ekonomiska liv. Det är emellertid tydligt att man söker rädda situationen genom en ökad beskattning och en sänkning av folkets levnadsstandard. Klara tendenser i sådan riktning har visat sig i årets budget och vid avtalsuppgörelserna i år.

Det är också självklart, att detta slöseri till militära ändamål hämmar och kanske slutligen omöjliggör en framstegsvänlig social och kulturell omvårdnad. Kulturen är redan satt på svältkost, och kulturinstitutionerna får allt svårare att klara sina uppgifter. Dessa institutioner får sannerligen inte alltid kompensation för ofrånkomliga kostnadsstegringar, medan det däremot anses givet, att militärväsendet skall ha anslagshöjning för utgiftsstegring på varje delpost.

Staten söker i allt större utsträckning övervältra de sociala utgifterna på kommunerna, som får allt större svårigheter att finansiera sin verksamhet. Det är många berättigade och nödvändiga sociala åtgärder, som fått stå tillbaka i kommunerna på grund av att staten i allt större grad överflyttar sina utgifter på dem. Däremot finns det inga hämningar hos statsmakterna när det gäller militära ändamål. Ja, fråga är om statsmakterna ens utövar den erforderliga kontrollen över att miljardbeloppet till militären får sin rätta användning. I det sammanhanget måste

jag ställa frågan, hur det kan komma sig att inte mindre än 60,5 miljoner kronor nu begäres i tilläggsstaten för kostnadsökningar. Materielpriserna tenderar ju att sjunka, men ändå krävs detta jättebelopp för att täcka prisstegringarna. Partiprisindex för järnmanufaktur respektive metallmanufaktur har från juni till december förra året sjunkit från 268 till 266 respektive från 293 till 287. Hur kan det då vara möjligt, att betydande prisstegringar kunnat ske från den 1 juli förra året och för vilka man nu begär nya anslag? Hur är det ställt med priskontrollen på detta område, och hur är det med handläggningen av beställningarna från de militära myndigheternas sida?

I förslaget till tilläggsstat II ingår ett beställningsbemyndigande på 100 miljoner kronor och ett anslag på 50 miljoner kronor som betalningsreserv för möjliggörande av vissa beställningar av brådskande art. Vad som här åsyftas är tydligen beställningen av tanks ifrån England. Denna beställning är märklig i mer än ett avseende. Den bedömning av olika vapens värde, som sakkunskapen här i landet gjorde efter det senaste världskriget, gav vid handen, att tanksvapnet föga lämpade sig för försvaret av vårt starkt kuperade land; i varje fall ansågs försvaret inte vara betjänt av tyngre tanks. I stället sköts i förgrunden betydelsen av att anskaffa antitanksvapen. Nu handlar man i rakt motsatt riktning och skall inköpa tanks från England. Den förklaring som givits är enkel, förtvivat enkel: de engelska stridsvagnarna skall användas i Skåne. Är det för att man skall kunna köra bekvämt på slätmark? Eller är det för att samordna det svensk-engelska tanksvapnet med det danska? Eller är det fråga om en samordning med A-paktsstaternas krigsmakter över huvud taget?

Jag väntar mig inget uppriktigt svar på dessa frågor. Men om nu den svenska militärmakten var i så starkt behov

Anskaffning av tygmateriel m. m. för armén.

av en förstärkning av stridsvagnsvapnet, så borde väl beställningarna ha kunnat placeras i vårt land. Det är ju ett faktum att vi nu befinner oss i ett tillstånd av vikande konjunkturer med arbetslöshet i släptåg. De hundra miljonerna — för övrigt stannar det nog inte vid den summan — kunde ha placerats i beställningar inom landet, där de åtminstone haft den fördelen med sig, att de bidragit till att trygga systerstaten.

Herr talman! Med vad jag här i korthet anfört och med utgångspunkt från att vi återkommer till detta spörsmål då anslagen för kommande budgetår skall behandlas, ber jag få yrka bifall till motionerna 206 i första kammaren och 276 i andra kammaren, den senare av herr Hagberg i Stockholm m. fl.

Herr WARD (s): Herr talman! Jag vill helt instämma med den föregående tälaren i hans inledande ord, då han nämnde att det väl inte kan tjäna mycket till att vid detta tillfälle, då det gäller en tilläggsstat, röra upp en allmän debatt om försvarsfrågan. Inom kort får ju kammaren ta ställning till fjärde huvudtiteln, och då kan det vara ett lämpligare tillfälle än nu att diskutera den saken. Jag lovar för min del också att följa den linje, som herr Senander inledningsvis angav, mera konsekvent än vad han gjorde. Jag tyckte att hans anförande svällde ut över alla bräddar, och det kom som vanligt att beröra saker som inte alls har något sammanhang med svensk försvarspolitik.

Herr Senander anmärkte på kostnadsstegringarna, men om han uppmärksamtläs läser propositionen och utskottets utlåtande, finner han genast att dessa ökningar till betydande del beror på ökade kostnader för materiel och delvis även för löner, och det är ju ett förhållande som man måste respektera. Herr Senander talar om att priserna på industriella produkter är vikande,

och det kan ju vara riktigt, men kontrakterade priser måste ju i alla fall betalas. I den mån kontrakt har tecknats i annat prisläge, lär man inte kunna komma undan konsekvenserna därav — det gäller ju inte bara för försvarsdepartementet och andra statliga myndigheter utan också för privatpersoner och enskilda företag.

Jag har hört anföras, att riksdagen skulle, om den antar statsutskottets förslag till uttalande, binda sig för en tioårsplan för materielanskaffningen till försvaret. Försvarsministern har ju i fjärde huvudtiteln angivit, att han tänker sig en tioårsplan, och det är naturligt att han också bygger förslagen om anslag på tilläggsstat på denna tioårsplan. Utskottet har emellertid inte velat att riksdagen nu skall binda sig för denna tioårsplan, ty det skulle ju föregripa behandlingen av de väsentliga förslagen om försvarets angelägenheter, nämligen årets fjärde huvudtitel, och därför har utskottet på tal om denna långtidsplan framhållit, att det sedermera skall återkomma till principerna för anskaffningsverksamheten. Därmed menas naturligtvis frågan, huruvida det skall antagas en plan för tio år eller för längre eller kortare tid, och följaktligen binder man inte genom detta uttalande riksdagens handlingsmöjligheter vid behandlingen av fjärde huvudtiteln.

Jag ber, herr talman, att med dessa ord få yrka bifall till statsutskottets hemställan.

Överläggningen var härmed slutad. Herr talmannen gav propositioner dels på bifall till utskottets i punkten gjorda hemställan dels ock på bifall till samma hemställan med den ändring som föranleddes av bifall till de i ämnet väckta motionerna; och biföll kammaren utskottets hemställan.

Punkterna 4—25.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Ansvarsbestämmelser i fråga om konossement.

§ 10.

Föredrogs vart efter annat

statsutskottets utlåtanden:

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, i vad propositionen avser handelsdepartementets verksamhetsområde; och

nr 24, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret

1952/53, i vad propositionen avser staten för försvarets fastighetsfond; samt

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 3, i anledning av väckta motioner om skattelindring för vissa hörselskadade skattskyldiga; och

nr 4, i anledning av väckta motioner angående vissa ändringar i villkoren för skattefri avsättning till pensionsstiftelse m. m.

Kammaren biföll vad utskotten i dessa utlåtanden och betänkanden hemställt.

§ 11.

Ansvarsbestämmelser i fråga om konossement.

Föredrogs första lagutskottets utlåtande nr 5, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 255 § sjölagen och lag angående ändrad lydelse av 4 § 5 mom. lagen den 5 juni 1936 (nr 277) i anledning av Sveriges tillträde till

1924 års internationella konvention rörande konossement dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 19 december 1952 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 5, vilken behandlats av första lagutskottet, hade Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

1) Lag angående ändrad lydelse av 255 § sjölagen.

Härigenom förordnas, att 255 § sjölagen skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse.)

255 §.

Är ansvarigheten — — — — — fartygets dräktighet.

I förhållande — — — — — stycket angivits.

(Föreslagen lydelse.)

255 §.

I förhållande till fordringsägare som tillhör främmande stat skall vad i första stycket andra punkten och andra stycket stadgas om att där angivna belopp skola beräknas efter guldvärde ej gälla, med mindre detta följer av fördrag med den främmande staten och denna genomfört motsvarande beräkning till förmån för svenska fordringsägare.

Att redaren — — — — — och 259 §§.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1953; dock skall äldre lag gälla, då redarens ansvarighet uppkommit dessförinnan.

Ansvarsbestämmelser i fråga om konossement.

2) Lag angående ändrad lydelse av 4 § 5 mom. lagen den 5 juni 1936 (nr 277) i anledning av Sveriges tillträde till 1924 års internationella konvention rörande konossement.

Härigenom förordnas, att 4 § 5 mom. lagen den 5 juni 1936 i anledning av Sveriges tillträde till 1924 års internationella konvention rörande konossement skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse.)

4 §.

5 mom. Bortfraktaren och — — — — — verkliga värde.

Genom avtal — — — — — förut sagts.

(Föreslagen lydelse.)

4 §.

I förhållande till fordringsägare som tillhör främmande stat skall vad i första stycket första punkten stadgas om att där angivet belopp skall beräknas efter guldvärde ej gälla, med mindre detta följer av fördrag med den främmande staten och denna genomfört motsvarande beräkning till förmån för svenska fordringsägare.

Har avlastaren — — — — — denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1953; dock skall äldre lag gälla, då bortfraktarens ansvarighet uppkommit dessförinnan.

I samband med propositionen hade utskottet till behandling förehåft två i anledning av densamma inom riksdagen väckta motioner, nr 301 i första kammaren av herrar *Svärd* och *Ohlson* samt nr 377 i andra kammaren av herr *Edström*. I motionerna, vilka voro likalydande, hade hemställts, »att riksdagen måtte besluta bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 5 med de ändringarna, att orden 'i guld' utgår ur 255 § första och andra styckena sjölagen samt 4 § 5 mom. första stycket konossementlagen, att det stycke, som enligt propositionen föreslås fogat till 255 § sjölagen, erhåller följande lydelse: 'I förhållande till fordringsägare, som hör hemma i främmande stat, skola i första stycket andra punkten och andra stycket angivna belopp beräknas efter guldvärde, därest detta följer av fördrag med den främmande staten och denna genomfört motsvarande beräkning till förmån för svenska fordringsägare', samt att det stycke, som enligt

propositionen föreslås fogat till 4 § 5 mom. konossementlagen, erhåller följande lydelse: 'I förhållande till fordringsägare, som hör hemma i främmande stat, skall det i första stycket första punkten angivna beloppet beräknas efter guldvärde, därest detta följer av fördrag med den främmande staten och denna genomfört motsvarande beräkning till förmån för svenska fordringsägare'.

Utskottet hemställde, att riksdagen med avslag å motionerna I: 301 och II: 377 måtte bifalla förevarande proposition, nr 5.

Utskottets hemställan föredrogs; och anförde därvid:

Herr EDSTRÖM (h): Herr talman! Jag kan inte låta denna fråga gå förbi utan att göra några påpekanden med anledning av min motion nr 377 i denna kammare.

Jag vill då först framhålla, att den

Ansvarsbestämmelser i fråga om konossement.

föreslagna ändringen i lagstiftningen har tillkommit därför att, som utskottet uttrycker det, den hittillsvarande ordningen innebär betydande olägenheter för den svenska rederinäringen och att det på grund härav framstår som en angelägen lagstiftningsuppgift att på lämpligt sätt begränsa tillämpligheten av guldklausulen enligt svensk sjörätt. Så till vida innebär denna ändring en fördel och ett klarläggande, och vi som sysslar med dessa frågor är mycket tacksamma härför. Det har emellertid insmugit sig en viss oklarhet, nämligen beträffande hur de svenska fordringsägarna skall behandlas.

Enligt lagförslaget kommer de svenska fordringsägarnas fordringar att vara försedda med guldklausul, medan däremot i Norge, Danmark och Finland det icke finns någon guldklausul beträffande inhemska fordringar. Vi har föreslagit i vår motion, att borttagandet av guldklausulen skulle gälla även för svenska fordringsägare, men utskottet framhåller i sitt utlåtande, att det icke kan tillstyrkas en sådan begränsning av guldklausulens tillämplighet utan en samtidig höjning av de nominella ansvarsbeloppen. Utskottet hänvisar härvid till att en sådan höjning har ägt rum i Finland. I realiteten har emellertid inte någon sådan höjning ägt rum i Finland. Det har skett en formell ändring, men den finska marken har sjunkit så katastrofalt, att man trots den genomförda ändringen icke ens kommit upp till det värde, som skulle erhållas, om pappersvärdet i kronor skulle tillämpas för svenska fordringsägare. Jag vill nämna att ansvarsbeloppet i Finland tidigare varit 18 000 mark i guld. När guldvärdet togs bort, höjdes beloppet till 60 000 finska mark. Detta motsvarar i dag 1 350 svenska kronor. Det är således lägre än det ansvarsmaximum på 1 800 kronor i svenska papperskronor, som ett bifall till vår motion skulle innebära.

I detta sammanhang vill jag också

nämna, att man i Norge och Danmark har behållit ansvarsbeloppet vid 1 800 kronor, vilket i nuvarande svenska kronor motsvarar för Norge 1 300 och för Danmark 1 350 kronor. Således är det maximala ansvarsbeloppet, även om vi tar bort guldklausulen för svenska fordringsägare, avsevärt högre än vad som gäller både i Norge, Danmark och Finland.

Vidare vill jag nämna, att ansvarsbeloppet, om det skulle omräknas efter guldvärdet, skulle motsvara ett nuvärde av 4 200 kronor, och det måste väl anses vara alltför högt i jämförelse med de siffror som jag just nyss nämnde för Norge, Danmark och Finland.

Det är således att beklaga, att man icke kunnat fullfölja det av utskottet framhållna önskemålet om största möjliga likformighet mellan de nordiska ländernas sjölagstiftning utan radikalt har frångått denna.

Vad är det egentligen då för fara med att vi har en svensk guldklausul för de svenska fordringsägarna? Jo, faran ser vi däri, att det är mycket svårt att kunna fastställa, vem som är ägare av ett konossement. Saken gäller både konossementkonventionen och den i sjölagen fastställda andra ansvarigheten. Det är omöjligt att veta, vem som är ägare av varan just när haveriet äger rum. 50 procent av dem som träffas av dessa haverier är svenska leverantörer eller importörer, och då uppkommer alltid frågan: Är detta en fordran med guldklausul eller är det en fordran efter pappersklausul? Denna fråga kommer under alla förhållanden att vara mycket oklar. Man behöver inte förutsätta, att det är någon ond avsikt. Redan det förhållandet, att det är så svårt att avgöra vem som är rätt ägare, gör att det blir omöjligt eller svårt att utreda dessa förhållanden. Men härtill kommer att det alltid är möjligt för en utländsk ägare till konossement, som inte har rätt till guld-klausul, att vid lämpligt ögonblick ef-

Ansvarsbestämmelser i fråga om konossement.

ter ett haveri överföra detta konossement till en svensk, som då blir innehavare av hans fordran. På så sätt kan han tillgodoräkna sig fördelen med guldklausulen. Hela denna lagstiftning, som är till för att hjälpa den svenska rederinäringsen, är alltså ett slag i vatten. Den kommer nämligen i realiteten inte att kunna genomföras såsom den är tänkt, utan lagen kommer att kunna kringgå på det enklaste sätt utan att man har möjlighet att kontrollera det.

Det var med anledning härav, som jag kände mig föranlåten att väcka min motion. Jag finner emellertid, att utskottet inte har företagit någon realbehandling av den och inte försökt att verkligen undersöka förhållandena, utan utskottet har enbart ansett, att det av olika skäl inte gått att genomföra mitt förslag, och har därvid godtagit den av departementschefen uttalade åsikten. Det är således strävan att vara rättrogen mot departementschefen, som i detta fall har fått tala mot de sakskaäl, som finns för att gå motionärerna till mötes.

Jag ber, herr talman, att med dessa ord få yrka bifall till min motion.

Herr LINDBERG (s): Herr talman! Med anledning av motionärens yrkande ser jag mig tvingad att säga några ord om detta utlåtande. Han har anfört en rad exempel på de svårigheter som skulle uppstå, därest olika bestämmelser skulle gälla för fordringsägare i Sverige och för fordringsägare i utlandet. Det kan hända, att dessa svårigheter alltid kommer att bestå när det gäller att avgöra vem som är ägare till ett konossement och vem som inte är det, men de blir väl varken mindre eller större vilka bestämmelser man än har. De kommer allt fortfarande att bestå.

Utskottet har diskuterat frågan ganska ingående, och man har också diskuterat motionerna ganska ingående men kommit till det resultatet, att om man skulle följa motionärerna, skulle man

ha varit tvungen att räkna upp beloppet efter pappersvärde, och detta ansåg sig utskottet inte kunna göra. Det ifrågasattes också, om det kan vara av någon större betydelse att göra det, därför att fordringsägarna ju i alla fall på något sätt måste hållas skadeslösa, när det är fråga om haveri.

Det sades också, att man i Finland inte följde de bestämmelser man har på detta område. Det undandrar sig i varje fall utskottets bedömande huruvida så skett eller inte. Men ett faktum är, att man i Finland har räknat upp beloppet ganska avsevärt, naturligtvis beroende på finska markens fall. Emellertid har den svenska kronan också fallit, och skulle man följa principen från Finland, måste en uppräknning komma till stånd.

Vi har alltså ansett att det var nödvändigt att följa Kungl. Maj:ts förslag i frågan, allra helst som intressenterna på detta område inte har dragit fram de synpunkter i fråga om olika svårigheter, som motionären har gjort sig till talesman för.

Jag ber alltså att få yrka bifall till utskottets förslag.

Herr EDSTRÖM (h): Herr talman! Med anledning av vad den föregående talaren sade vill jag framhålla, att frågan om vem som är ägare förlorar all betydelse, om guldklausulen för svensk fordringsägare bortfaller. Då blir det en betydligt mindre fråga vem som är ägare.

Sedan vill jag framhålla, att finska marken ju har fallit så katastrofalt i värde, att ansvarsbeloppet knappast skulle ha något värde alls, om man inte hade skrivit upp det. Däremot har den svenska kronan fallit i proportion lika mycket som danska och norska kronan, och därför finns det ingen anledning för oss att skriva upp ansvarsbeloppet, när inte Norge och Danmark har ansett nödvändigt att göra det och när Finland skrivit upp marken till ett be-

Interpellation ang. utrustning av svenska fartyg i utrikesfart med räddningsflottar.
lopp, som i alla fall är avsevärt mindre än nuvarande svenska pappersvärde.

Överläggningen var härmed slutad. Herr talmannen gav propositioner dels på bifall till utskottets hemställan dels ock på bifall till de i ämnet väckta motionerna; och biföll kammaren utskottets hemställan.

§ 12.

Föredrogs vart efter annat första lagutskottets utlåtanden:

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i lagen den 13 mars 1942 (nr 87) med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m.;

nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i 17 kap. handelsbalken; och

nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 10 juli 1947 (nr 632) angående ersättning av allmänna medel till vittnen m. fl. samt till lag angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 19 juni 1919 (nr 367) om fri rättegång;

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99); och

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i epidemilagen den 19 juni 1919 (nr 443); samt

tredje lagutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 19 kap. 4 § lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet m. m.;

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469);

2 — Andra kammarens protokoll 1953. Nr 6.

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 19 § lagen den 30 juni 1943 (nr 436) om vägnämnder och länsvägnämnder; och

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning från kyrkofonden för övertalig personal vid domänverket.

Kammaren biföll vad utskotten i dessa utlåtanden hemställt.

§ 13.

Interpellation ang. utrustning av svenska fartyg i utrikesfart med räddningsflottar.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr SENANDER (k), som yttrade: Herr talman! Den senaste tidens sjöolyckor har starkt upprört sinnen i vårt land. Motortankern Avantis haveri i Japanska sjön, ångfartyget Aspös undergång i Nordsjön och motorseglaren Dans i Östersjön har ställt frågan om säkerhetsanordningarna ombord i fartygen på sin spets. För besättningarnas räddning vid hastigt inträdande haveritillfällen synes inte livbåtar vara till fyllest. Om tiden är knapp, vädret hårt eller om det uppstått skador på tekniska detaljer kan livbåtarna ofta inte utsättas, och besättningen är därmed prisgiven.

Senast under andra världskriget gällde en förordning, enligt vilken svenska handelsfartyg skulle vara utrustade med räddningsflottar. Härigenom bärgades många människoliv. Flottarna är en utomordentlig tillgång särskilt när tidsnöd eller andra omständigheter inte medger livbåtarnas utsättande. Det är troligt att människoliv kunnat räddas, om dylika anordningar funnits att tillgå vid de haveritillfällen som jag förut omnämmt.

Med anledning härav vill jag anhålla om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för handelsdepartementet få framställa följande interpellation:

Interpellation ang. utrustning av svenska fartyg i utrikesfart med räddningsflottar.

Anser statsrådet att flottar ombord å fartyg har en viktig uppgift att fylla även i fredstid?

Om så är fallet, kan man förvänta att statsrådet tar initiativ till utfärdandet av en ny förordning med åläggande för svenska fartyg i utrikesfart att vara utrustade med räddningsflottar?

Denna anhållan bordlades.

§ 14.

Anmälades att Kungl. Maj:ts proposition nr 53, angående anslag för budgetåret 1953/54 till statens bosättningslånefond m. m. tillställts kammaren.

Denna proposition bordlades.

§ 15.

Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

nr 36, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, i vad propositionen avser för-

svarsdepartementets verksamhetsområde;

från tredje lagutskottet:

nr 37, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 7 kap. 24 § vattenlagen; och

från jordbruksutskottet:

nr 39, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, såvitt propositionen avser jordbruksärenden.

Vidare anmälades och godkändes andra lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 38, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i familjebidragförordningen den 29 mars 1946 (nr 99).

§ 16.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 2.47 em.

In fidem
Gunnar Britth.